

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uradno, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Slovensko šolstvo in vladina nemarnost

Kmalu bode leto dni, kar je prinesla „Domovina“ natančen opis glede ljudskih šol okolice celjske. Razjasnili smo natančno, kakšne razmere vladajo na javni deški ljudski šoli okolice celjske, katero si moramo Slovenci vzdrževati na svoje stroške. Kakor v mestu Celju in drugod, ravnotako tudi tu narašča število za šolo godnih otrok vsako leto.

Vsled tega so že davno postali dosedanja šolski prostori pretesni, šolske sobe so prenapolnjene, za stanovanje šolskega vodja v šolskem poslopiju ni nikakega prostora. Za šolsko leto 1903—1904 morala se je najeti za deško šolo celo v Gospodski ulici šolska soba, kjer je nastanjen oddelek prvega razreda.

Istotako se množi število šolo obiskujočih deklic na 6-razredni zasebni dekliški šoli, kjer poučujejo šolske sestre. Katoliško podp. društvo ki je to šolo do zdaj vzdrževalo, skoro ne obstoja več. Občinski zastop okolice celjske, okrajni zastop in naši denarni zavodi so opravičeno odrekli vsako daljno podporo za to šolo, katero nam je dolžna vzdrževati vlada, kakor vzdržuje enake ljudske šole Nemcem in vsem drugim narodom države.

Dasi smo storili vlado odgovorno za posledice, ako pride do tega, da deca slovenskih staršev ne bode mogla obiskovati ljudskih šol, ker ni zato primernih prostorov, vendar v teku celega leta ni zganila prsta, niti dala na naše mnogobrojne prošnje odgovora, kaj namerava storiti v tej zadevi.

Občina okolice celjske je že pred nekaj leti predložila načrte za stavbo ljudske šole v odobrenje, pa še do danes ni dobila končne rešitve. Koliko šulferajnskih mučilnic se je med tem časom prevzelo oskrbo na državne stroške? Koliko šol so nanovo postavili za peščico nemških otrok? Nemcem se stavijo nove šolske palače, ako se

za to oglasi le 54 šolo obiskujočih otrok, Slovincem pa se ne dovoli stavba novega šolskega poslopija, akoravno imajo čez 800 šolo obiskujočih otrok! Niti kaka podpora se ne da za zasebno dekliško šolo, kojo morajo vzdrževati na lastne stroške. O veliki noči se namerava pouk na ti šoli zelo omejiti, ravno vsled tega, ker šolske sestre ne dobe od nikoder podpore.

Kako hoče visoka vlada, ako hoče biti pravična in nepristranska, opravičiti tako postopanje nasproti staršem slovenskih šolo obiskujočih otrok. Ali niso ti otroci enako vredni biti deležni dobrote šolskega pouka v popolnem obsegu, kakor otroci nemških staršev?

Kako pristransko postopa šolska oblast nasproti Slovincem, kaže tudi sledeči slučaj:

Pred tremi leti so naznanile šolske sestre v Celju šolski oblasti, da odprejo s šolskim letom 1901—2 zasebno dekliško meščansko šolo. Ta šola bi se bila vzdrževala s prispevki učenk in iz podpor, ki bi jih sestre v to svrhu dobile.

Šolska oblast pa je naenkrat našla, da za to šolo namenjeni prostori niso primerni, ter so morale šolske sestre s pričetim poukom o meščanskih šolah prenehati, samo zaradi tega, ker Nemcem ni bilo všeč, da bi si Slovenci na lastne stroške osnovali zasebno dekliško meščansko šolo poprej, ko si oni sami isto izposlujejo na vladne stroške. Slovincem je torej vlada zasebno dekliško meščansko šolo onemogočila, ter je še danes nimajo, dočim se je nemška dekliška šola odprla na — vladne stroške s šolskim letom 1903—4.

Ali naj naši državni poslanci tako vlado podpirajo?

Že lani smo prosili naše poslance, da naj skrbe, da bodo za naše pritožbe izvedeli na Dunaju. To našo prošnjo danes, pred otvoritvijo državnega zbora, našim državnim poslancem zopet na sroce polagamo ter zahtevamo, da to našo zadevo smatrajo za eno prvih točk, koje rešitev je izposlovati, ker pri nas ne gre, na Dunaju!

Rusko-japonska vojna.

Poročila, ki prihajajo iz daljnega vztoka, so vedno pomankljivejša. Nič ni več govora o velikanskih zmagah Japoncev, niti o izgubah Rusov. Tupatam se še čita kako angleško poročilo o kaki japonski zmagi, ali koliko je tem poročilom verjeti, smo že večkrat povedali. V zadnjem času so raztrobili Japoncem prijazni poročevalci po svetu vest, da se Port Artur ne more več dolgo obdržati, toda tudi ta vest je, kakor ostale, izmišljena.

V ponedeljek je napadla japonska mornarica Port Artur. Japonci so imeli 15 vojnih lađij. Nameravali so izvabiti rusko brodovje iz dobro zavarovane luke na prosto. To se jim je sicer posrečilo, kajti tri ruske lađje so zapustile luko in začele lov na japonske torpedovke, nakar je celo japonsko brodovje napadlo. Vesti o tem napadu so si tako nasprotujoče, da je pač težko spoznati iz njih resnico. Angleški časniki poročajo, da se je ena ruska torpedovka potopila, ena križarka se baje potaplja, in drugi dve ste baje močno poškodovani. Boj je trajal dve uri, na kar se je japonsko brodovje umaknilo izpred Port Arturja. Rusi bi bili torej zmagani.

Ako se samo nekoliko premisli, da se zmagovalec po končanem boju ne umakne prav rad, si pač lahko mislimo, da je ta japonska zmaga kaj malo podobna resnični zmagi. Ako bi bili Japonci v resnici dosegli take uspehe, bi bili ostali na pozorišču in nadaljevali z uspehom začeti boj, ali so se umaknili, kar pomeni toliko, da je bil napad odbit, torej „fiasco“, ne pa zmaga. V celem poročilu se nikjer ne pove, da bi se bila ruska oklopnica „Retvizan“ udeležila bitke, le proti koncu se pravi, da je tudi poškodovana. Čudno, saj boj se je vršil na prostem morju, a „Retvizan“ je v notranji luki ukrancan. Torej zopet laž.

Kolika nasprotstva so v poročilih, se vidi jasno iz sledečega poročila: Angleški list „Daily Telegraph“ poroča, da se je vršil pred Port Ar-

LISTEK.

Modre lučice.

Maksim Gorkij. — Prevel E. Olgin.
(Dalje.)

Zvonki smeh mladenk je zazvenel od obrežja in nekdo je pel v visokem tenorju Zdaj in zdaj so se mu včasih pridružili i drugi. Več glasov je zadonelo, a hipno so se izgubili v ozračju, kakor da jih je nekdo hipno zgrabil in skrnil.

„In ko so spoznali, da nič višjega nad seboj ne pripoznava, so se zopet začeli posvetovati o kazni. A niso dolgo govorili, oni modrijan, ki jih doslej ni v govorjenju motil, je sam pričal.

„Stojte! Jaz poznam kazen, grozovito kazen! V tisoč letih si je ne izmislite. Kazen je v njem samem Izpustite ga, prost naj bode! To naj bo njegova kazen!“

In tedaj se je zgodilo nekaj čudovitega. Zagrmelo je izpod brezoblačnega neba. Naravne moči so potrdile besede modrijanove. In vsi so se priklonili ter se razšli. On pa, mladenič, imenovan Lara: ta je zavržen, izgnan — se je zakrohotal ljudem, ki so ga zavrgli, zasmejal se

je in ostal prost kot oče njegov. A oče ni bil človek. On pa je bil. In tako je živel prost kakor ptica. Prihajal je k rodu in ropal živino in mladenke — vse, kar je le hotel. Streljali so nanj, a puščice niso predrle njegovega telesa, obdanega z ljudem nevidno kopreno največje kazni. Hiter je bil, ropoželjen, močan, krut in nikdar ni zrl človeku iz obličja v obličje. Le od daleč so ga videli. In vsak, ki ga je videl, je lahko s puščicami streljal nanj, dokler je hotel. In tako je blodil krog ljudi dolgo in dolgo. Pa človek ne more vse življenje delati istega. Ne more vedno in vedno le uživati, užitek izgubi svojo veljavo in rad bi trpel. In tako je prišel nekoč ljudem v bližino in ko so po njem padli, se ni ganil in z nobeno kretnjo ni pokazal, da se hoče braniti. Tedaj ga je spoznal eden izmed ljudi in zaklical hitro in glasno:

„Ne dotaknite se ga! Umreti hoče!“

In vsi so obstali in niso hoteli olajšati usode njemu, ki jim je storil toliko žalega in hudega, niso ga hoteli ubiti. Ustavili so se in se mu smejali. In stresel se je, ko je slišal ta smeh, in na svojih prsih je nečesa iskal z rokama se tipajoč. In zgrabil je kamen, ki je ležal na tleh, in planil nad ljudi. Umikali so se njegovim

udarcem in se zaman prizadevali, da bi mu prišli do živega. In ko je izmučen padel na zemljo s čudnim krikom, so ga obstopili in občudovali. Tedaj je vstal, zgrabil nož, ki ga je nekdo zgubil v vročem boju in si ga je sunil v prsi. A nož se je zlomil, kakor da je zadel ob trdi kamen. In zopet je padel na zemljo in z glavo bil ob njo. Pa zemlja se mu je umikala in globine so nastale tam, kamor je udarjal.

„Ne more umreti“, so dejali oni, ki so to videli, radujoč se. In šli so ter ga pustili samega. On pa je ležal z nakvišku obrnjenim obrazom in videl je, kako so se visoko zgoraj pod nebom premikali mogočni orli — majhne in nezatne pike. Tam je ležal in v očeh mu je bilo toliko žalosti, da bi ž njo lahko zastrupil vse človeštvo. In tako je ostal od onega časa sam, prost in iskal smrti. In tako potuje, potuje povsod. Glej, senci enak je že postal in bo vedno ostal. — Človeških del ne razume in ne njihove govorice — ničesar. In vedno išče in potuje. — Nima sicer življenja, a starka s koso se mu ne smehtja. In nima prostora med ljudmi. — Glej, tako so kaznovali človeka radi ošabnosti in ponosa.“

Starka je vzdihnila, umolknila in na prsi sklonjena glava se je parkrat čudno zamajala.

turjem iznova boj, a ob istem času poroča poročevalci tudi angleškega lista „Times“, da je prav takrat videl japonske ladje pred Santungom. Druga poročila, tudi angleška, pa tudi trdijo, da se od nedelje japonsko brodovje ni pokazalo pred Port Arturjem, iz česar bi se dalo s precejšnjo gotovostjo sklepati, da so imeli Japonci pri zadnjem napadu na Port Artur občutne izgube.

Splošno mnenje je, da se je Japoncem poskus zapreti ruskemu brodovju izhod iz portarturske luke, popolnoma ponesrečil. Obenem se poroča po ruskih virih, da so Rusi imeli zelo majhne izgube: ranjen je bil samo eden mož in mestu bombardovanje ni nič škodovalo. Angleški poročevalci seveda vidijo Port Artur že popolnoma razrušen. Vojaštvo in prebivalstvo je baje že skoraj brez hrane. Treba bi le še bilo, da Japonci napadejo trdnjavo na suhem, in v kratkem bi se morala udati. Neki angleški list je mnenja, da se trdnjava vzdrži le še kakih 14 dni in potem bo konec. Drugi pa, ki so nekoliko podvznetjši, pa poročajo že kar naravnost, da se je Port Artur že udal. Najboljši odgovor na te laži je ukaz poveljnika portarturskega, ki pravi, da je položaj sicer resen, a Port Artur še daleč ni izgubljen. „Japonci bodo Rusi resno ukrotili“. Ruski list „Novosti“ pa pravi k temu ukazu, da je sedaj Port Artur najmočnejša trdnjava na svetu. No, Japonci si bodo razbili precej glav ob tej trdnjavi, a vzeli je ne bodo nikdar.

Značilno za japonsko „zmago“ pred Port Arturjem je pač poročilo Japoncem najnaklonjenejšega lista „Daily Mail“, ki pravi, da so si dali vsi japonski častniki obriti glave v znak žalosti, ker se je napad na Port Artur ponesrečil. Stem je menda dovolj jasno povedano, kako sijajna je bila japonska „zmaga“.

Na suhem je pač sedaj še težko govoriti o kakem pravem spopadu, kajti niti Rusi niti Japonci še nimajo zbranega svojega vojaštva. Vsa poročila, ki prihajajo o bojih, ki naj bi se vršili ob korejsko-mandžurski meji, so še mnogo neverjetnejša, kakor ona o pomorskih bitkah. — Glavna točka, okrog katere se sedaj vrte „bitke“, je Pjengjang, katerega baje Japonci z največjo hitrostjo utrjujejo. Poročalo se je, da so Japonci zapodili v beg močan oddelek ruskih kozakov, ali to poročilo se je po verodostojnih virih izkazalo kot zelo pretirano. Japonci so namreč le zadeli na kozaško patroljo in ranili dva kozaka. To je bila zopet velikanska zmaga. Pač pa se poroča, da je v drugem slučaju zadel cel kozaški polk na polk japonskega konjištva in ga nagnal v beg, da so Japonci celo pozabili vzeti konje s seboj. Koliko je na tem resnice, se bo že pokazalo. Sploh se pa zatrjuje, da so Japonci ustavili svoje operacije na korejskem ozemlju in le gledajo na to, da bi čim prej utrdili svoje postojanke, iz česar je razvidno, da nimajo še toliko vojaštva zbranega, da bi mogli uspešno napredovati.

Ozrl sem se vanjo in zdelo se mi je, da je zadremala. Hipno se mi je neizrečeno zasmilila. Ob koncu povesti je govorila s tako vzvišenim, skoraj grozečim glasom, in vendar se je iz njega glasilo nekaj boječega, suženjskega. —

Doli ob obrežju so peli, čudovito peli. Prišel je alt — zapel dva, tri glasove; pridružil se mu je nato drug glas, začenši pesem od začetka, prvi pa je hitel v pesmi vedno naprej... tretji, četrti, peti so začeli na enak način. In hipoma je donela ista pesem tudi iz možkih grl, tudi od začetka.

Vse skupaj je bilo nekaj posebnega, originalnega. Vsak izmed ženskih glasov je zvenel zase, kakor raznobarvni potočki, ki se preko pomolov in skal poskočno hiteč, šušteč in bobneč zlivajo v valove možkih glasov, sprejemajočih jih v se: zginjevali so v njih, zopet prišli na površje, doneli močnejše in močnejše, čisto in razločno. — Tudi melodija je bila čisto posebna: moške so peli brez vibriranja in mogočni glasovi so zveneli nekam votlo, žalostno, kakor da pripovedujejo nekaj nesrečnega, žalostnega; ženski pa so takorekoč tekmovali povedat ravno to hitro in poskočno pred moškimi, doneli so veselo

Ravnatoko ima tudi Rusija velike nepravilike pri prevažanju vojaštva po sibirski železnici. Proga preko bajkalskega jezera je sicer že gotova in prevažanje se je že začelo, toda vremenske nepravilike, hudi mraz, sneg itd. dela velikanske zapreke rednemu poslovanju. Obenem se tudi poroča, da se je razširila med ruskim vojaštvom huda bolezen — koze. Med japonskim vojaštvom pa baje razsaja driska in legar.

Rusiji dela tudi veliko nepraviliko Koreja, ki se je postavila popolnoma na stran Japoncev in z njimi sklenilo dogovor, po katerem naj bi se korejsko vojaštvo bojevalo na japonski strani. Rusija smatra še vedno Korejo za nevtralnno in še ni pretrgala zvez. Tudi Kitajci se baje pripravljajo na vojsko. Na mandžurski meji se zbira vedno več kitajskega vojaštva in po delavnicah hite s pripravami. — Torej vse proti Rusiji.

Kolikor se torej da iz dosedanjih poročil posneti, se je posrečilo Japoncem edino le izkrcati na Koreji nekaj tisoč svojega vojaštva, zasedati korejsko glavno mesto Soeul in nekaj drugih mest, ki so se vsa udala brez boja, drugih uspehov pa ni in jih tudi ni pričakovati v najbližnjem času niti na eni, niti na drugi strani. Obče mnenje je pač, da se bo morda šele koncem tega meseca zgodilo kaj odločilnega. Da bo končna zmaga gotovo na ruski strani, o tem ni dvomiti. Mi Slovenci kot veja mogočnega slovanskega debela pač ne moremo drugega želeti, kakor da Bog dá našim mogočnim severnim bratom sijajno zmago v njihovo slavo in slavo celokupnega Slovanstva.

Celjske in štajarske novice.

— „Legijonarji“. Za prireditve te igre dela „Celjsko pevsko društvo“ najboljše priprave. Moški zbor, obstoječ iz pevcev „Celjskega pevskega društva“ in „Slovenskega delavskega podpornega društva“ se marljivo vadi. Uloge so razdeljene med priznane najboljše moči našega gledališča, torej je upati, da bo uspeh v resnici na višku dovršenosti. Nadejati se je velikanske udeležbe, kajti že sedaj se prav pridno povprašuje po vstopnicah. Želeti bi bilo torej, da se slavno občinstvo čimprej pobrine, posebno sedeži bodo zvečer, ko se blagajna odpre, gotovo že vsi razprodani. Blagajna bo odprta tudi v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne od 3—4. ure, na kar posebej opozarjamo, da ne bo zvečer prevelikega navala. Plakati so se že razposlali ter se prosijo cenjeni gg. prejemaniki, da po mogočnosti opozorijo ljudstvo na to predstavo, kajti prepričani smo, da se bo enako „Rokovnjačem“ priljubila vsakemu in se priredila povsod, kjer je le količjak primerne osebe in prostorov. Udeležnike, posebno zunanje pa še enkrat opozarjamo, da naj si vstopnice zagotove v najkrajšem času, ali ustmeno ali pismeno v Hribarjevi trgovini v Celju.

— Uzakonjena gavnerija. Ko je pred leti v štajarskem deželnem zboru bila sprememba

zakona o okrajnih zastopih na dnevnem redu, ki bi imel za namen, štajarske Slovence še huje potlačiti, je slovenski poslanec g. dr. Ivan Dečko v deželnem zboru kritikoval predlog in postavil, kažoč, da je postava od kraja do konca krivična, rekoč „eine leider zum Gesetz gewordene Gaunerei“. Zadnja „Deutsche Wacht“ se tega dogodka spominja in glede odločbe upravnega sodišča o vojniški nemški slepariji pravi: „Morebiti se dr. Dečko predrzne imenovati tudi to odločbo upravnega sodišča potrjeno lopovstvo „eine sanktionierte Gaunerei“ kakor je od cesarja potrjeno postavilo imenoval „uzakonjeno gaunerijc“. Mi sicer ne vemo, kako g. dr. Dečko sodi o razsodbi upravnega sodišča, posebno, ker še ista ni prišla v pismenem izdatku, ampak toliko je gotovo, da volilna sleparija, kakor jo je nemška stranka v Vojniku uprizorila, je in ostane nesramna volilna sleparija, katere bi se morala vsaka poštena stranka do dna duše sramovati.

— Nemci niso tatovi in goljufi? O ne, Nемеc je poštenjak od nog do glave, na njem ni ne pičice madeža, čisti so kakor angeli v nebesih, seveda ako se sme verjeti graškemu „Tagblattu“ in našim spodnještajarskim nemčurkim trobilom „marburgarci“, „vahtarci“ in „Štajercu“ kajti po poročevanju teh časnikarskih cap je le Slovenec tat, goljuf, lopov, ropar, morilec in ljudožer. Toda koliko je tega, kar je „Nemeц“ Mravlagg oskubil svoje verne Šentlennartčane za svotico 70.000 kron, kar se je v Gradcu zgodila „nekaj nepravilnega“, kar je celo v „nemškem“ Celju odnesel pristni Nемеc še pristnejšemu „nemškemu“ odvetniku pristno svotico 3800 kron! Ali o teh „slavnih“ delih se molči, kajti „Nemeц“ je v kljub tatvini, goljufiji in poneverjenju ravno tako pošten „poštenjak“. Še ni dolgo tega, kar je bil ves nemški Izrael v Celju skoro zblaznel veselja nad poneverjenjem v celjskem okrajnem zastopu in že je zopet pokazal „nemški“ poštenjak, kako se da očiginiti tudi nemško ljudstvo za lepo svoto. V Št. Rupertu ob Rabi, okraj Weiz, je bil blagajnik ondotne posojilnice neki čevljar Mihael Weiss. Bil je izboren blagajnik, kajti tekom let je izginilo iz blagajne v njegov žep nič manj nego 68.000 kron. Svoja „izposojila“ je pokrival z menicami, ki jih je sam podpisaval. S prigoljufanim denarjem si je postavil tovarno itd. Poštenjak je bil celo svetnik graške trgovske in obrtne zbornice. — Radovedni smo, kaj porečejo k temu naši „nemški“ poštenjaški listi, posebno „vahtarca“ in „Štajercu“. Naše mnenje je pač, da si štajarski Nemci in nemčurji lahko že sestavijo lepo galerijo slik svojih „poštenjakov“. Želeti bi le bilo, da dá „Südmarka“ nekaj tisočakov za njeno ustanovitev.

— Še enkrat o Rakuschevih tatovih. Naravnost strmeti se mora, kakšne tatinske družbe se po Celju vzdržujejo. Človek bi mislil, da je kaj takega mogoče k večjemu kje na madžarski meji, kjer se ciganske tolpe klatijo. O četvorici mladih celjskih tatov, ki so ponosno trdili, da

in živahno, zveneče in semtertja med veselim smehom.

Vsled petja ni bilo čuti šumenja in bučanja valov.

„Si li že kedaj čul tako petje?“ me je zdajci vprašala starka, dvignivši glavo in smejoč se z brezobnimi usti.

„Ne, še nikdar — — —“ sem pošepetal.

„Aha — — — in tudi ne boš slišal. Mi ljubimo petje. In vsi smo lepi. Le lepi ljudje znajo lepo peti — lepi, ki ljubijo življenje. Mi življenje ljubimo. Glej, li ti, ki prepevajo niso trudni, od dnevnega dela in napora? Od solnčnega vzhoda do večera so se trudili, mesec je vžsel in zopet pojejo. Ljudje, ki ne razumejo življenja, bi že davno odšli počivat. A oni, ki jim je življenje drago in ki ga umejo ceniti — pojejo.“

„Pa zdravje —“ sem hotel pričeti.

„Zdravja je vedno dosti za življenje. Zdravje! Da imaš denar, ga li ne bi zapravljaj? Z zdravjem je isto. Veš, kaj sem delala v svoji mladosti? Od zore do mraka sem tkala preproge in skoraj ganila se nisem. In živa sem bila kot solnčni žarek in sedeti sem morala nepremično kot kamen. Kostni so mi včasih pokale od sedenja.

Ko pa je prišla noč, tedaj sem hitela k njemu, ki me je ljubil, da bi me poljubljal in jaz njega. Deset vrst je bilo do njega. Za nazaj zopet toliko — že nekaj. In tako je bilo cele tri mesece, dokler je bila ljubezen med nama. Vse noči v tem času sem prebila pri njemu. In glej, koliko sem stara. — Krvi je pač bilo dosti. In koliko sem ljubila, kolikokrat poljubljala, koliko poljubov dobila.“

Zrl sem ji v obraz. Oči so bile še vedno motne, spomini jih še niso oživeli. Mesec je jasno razsvetljeval njen temni, bradovičasti obraz in razločno sem videl njene suhe, razpokane, upadle ustnice s podbradkom, s sivimi lasmi redko poraščenim, in skrčen nos, upognjen enako soviniemu kljunu. Mesto lic sem zrl temne jamce in preko ene je viselo nekaj las, ki so se zmuznili izpod rdeče rute, s katero je imela ovito glavo. Koža na obrazu, vratu in rokah je bila tenka in razorana; pri vsakem starkinem gibljaju sem pričakoval, da koža počni in se mi pokažejo gole kosti z onimi motnim, črnimi očmi.

„Povej mi, kako si ljubila“, sem tiho zaprosil.

In zopet je pričela s svojim škripajočim glasom:

so iz nemške šole, smo že poročali. O Rakusch evih tatovih smo zadnjič tudi nekaj malega omenili. Kako predrzno in komodno so tam kradli, je razvideti iz tega, da je škode več tisočakov. Celo na Laškem je mnogo fantov v preiskovalnem zaporu zaradi tatvin pri Rakuschu. Govorilo se je s početka, da so Rakuschu lastni uslužbenci kradli. Toda kakor se je izvedelo, to sicer ni res, ker so faktično uslužbenci raznih drugih obrtnikov kradli, pa čudno se vendar mora zdeti vsakemu človeku, kaj je delalo nadzorstvo, da so bile take tatvine pri belem dnevu mogoče. O ti ljuba nemškutarska solidnost in varnost imetja!

— **Pozor slovenske gospodinje!** Narodna zavest zahteva od vas, da podpirate našemu milemu narodu neobhodno potrebno družbo sv. Cirila in Metoda. Kupujte zatorej edino le pralno milo družbe sv. Cirila in Metoda, katero je priznано najboljšje in od katerega ima družba svoje dohodke. Na drobno se prodaja v kosih po pol kilograma po 18 kr. ali 36 vin.

— **Važna rzsodba o učiteljski pokojnini.** Pri Sv. Petru pri Mariboru je predlanskem umrl učitelj Schinner po 13letnem stalnem službovanju. Deželni šolski svet je določil vdovi 800 K pokojnine, obema otrokoma pa po 160 K vzgojevalnine. Na pritožbo deželnega odbora je rzsodilo naučno ministrstvo, da sme pokojnina vdove z vzgojevalnino otrok znašati le toliko, kolikor bi dobil pokojnik pokojnine ob času njegove smrti. Ker pa bi bil pokojnik po 13. letih dobil pokojnine le 828 K, prisodilo je ministrstvo to vsoto tudi vdovi, za pokojnino 800 K, za vzgojevalnino pa obema otrokoma 28 K na leto. Proti temu se je pritožila vdova na upravno sodišče ki je tudi razveljavilo ministrsko rzsodbo in sicer na podlagi državnega zakonika iz l. 1896, ki pravi: „Vzgojevalnina za vse otroke ne sme presegati vsote, ki jo dobiva za pokojnino in ravnotako ne smeta vzgojevalnina otrok in pokojnina vdove presegati normalne pokojnine pokojnikove.“ Pod „normalno pokojnino pokojnikovo“ pa si je mogoče misliti le resnično pokojnino, ki jo je ob smrti užival. Kaj drugega pa je, ako je učitelj umrl v aktivni službi, ko bi bil še imel pričakovati zvišanja dohodkov. V tem slučaju se določi vzgojevalnina poljubno.

— **Trg Žalec in akcija za slovenske napise.** Po pomoti se je zadnjič med imeni občin, ki še niso poslale prošenj za slovenske napise pri železnici Celje - Velenje, objavilo tudi ime slavne trške občine žalske. V resnici je pa občina žalska že davno v ti zadevi svojo narodno dolžnost kakor ob vsaki priliki storila. To v pojasnilo. Žalski narodnjaki pa itak vedo, da naš namen ni mogel biti, kaj neopravičenega jim namenoma očitati, in nam bodo zato pomoto oprostili.

— **Savinsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 18. svečana t. l. na Gomilskem. Zborovanja se je udeležilo v kljub skrajno neugodnemu vremenu 16 članov ter gost g. jurist Koderman. Na sporedu je bilo več važnih dopisov „Zveze“.

„Stanovale sva z materjo v Falmi, tik ob obrežju Birlata; petnajst let mi je bilo, ko sem ga zagledala v čolnu pred našim domom. Visokorasel je bil, vitek, dobrovoljen in črne brke je imel. V čolnu je sedel in zaklical krepko skozi okno k nama notri: „Hej, imate li vina in jedila zame?“ Pogledala sem tedaj skozi okno, skozi veje vitkega jesena in videla: reka se je valila pod menoj vsled lune modrikaste barve, in on v beli srajci, s širokim trakom in ob straneh nizdoli visečimi konci je stal z eno nogo v čolnu, z drugo na obrežju. In zazibal se je in zapel: „Glej, glej, kako lepo dekle biva tukaj! In tega nisem niti slutil!“ Kakor da pozna vse krasotice razun mene. Prinesla sem mu vina in kuhane svinjine. In čez štiri dni sem se mu udala že sama. — — — Po noči sva se vedno skupaj vozila v čolnu. Prišel je in zažvigel; in skočila sem skozi okno v čoln lahno kot riba. In potem sva se vozila. Bil je ribič ob Prutu. Ko pa je moja mati zvedela za razmerje in me tepla, me je vedno skušal pregovoriti, naj grem ž njim v Dobrušo in potem dalje. Pa tedaj se mi že ni več dopadel — le peti je znal in poljubljati, družega nič. In to mi je postalo dolgočasno. —

in „Lehrerbunda“. Savinsko učiteljsko društvo se strinja z obema temama, o katerih se bo razpravljalo na glavnem zborovanju v Postojni. Da bi se naši stanovski listi še bolj razširili v našem okraju, smo izvolili za poverjenico gđ. I. Kodermanovo, ki bo skušala pridobiti še več naročnikov ter bo tudi četrletno naročnino od naročnikov pobirala. Kar se tiče rezervnega fonda, smo sklenili, da se bo pobiral denar za fond ob priliki vsakega zborovanja našega društva z željo, da se nam kakor hitro mogoče preskrbi pravni zastopnik. Čimveč bo kdo dal, tembolj bo razveselil gđ. Miklič, ki bo nabirala v ta namen denar. Zvedeli smo tudi, da je sklenil „Lehrerbund“ pri zadnjem glavnem zborovanju v Lipnici, da mora biti vsak, kdor je član „Lehrerbunda“, tudi naročnik njegovega glasila. Mi se temu nismo udali ampak smo sklenili, da ostane naše društvo še nadalje član „Lehrerbunda“, nikakor se pa ne zavežemo, naročiti se za njegovo glasilo. Ako pa „Lehrerbund“ ne bo s tem zadovoljen, naj pa stori kar hoče. Ali bi ne bilo bolje, da bi s temvečjo pravico „Zaveza“ delala na to, da bi moral biti vsak „Zaveznik“ tudi naročnik njenega glasila? — K zborovanju „Zaveze spodnještajarskih učiteljskih društev“, ki se vrši o Veliki noči v Celju, sta bila izvoljena kot zastopnika gg. Farčnik in Zotter. Gosp. predsednik Farčnik je tudi omenil Jarčev spomenik. Rekel je, da se je dosedaj prav malo nabralo, in ako bo šlo tako naprej, ni nobenega upanja, da bi mu moglo postaviti društvo do stojen spomenik. Dalje je omenil g. predsednik tudi čebelarstvo, ki se je rodilo v našem učiteljskem društvu. Prigovarjal je navzočim, naj bi po možnosti pristopili k društvu ter na znanil tudi, da je pristopilo k društvu večje število odličnih gospodov iz Šoštanja. Zborovanje čebelarstva se vrši spomladi. Prihodnje zborovanje učiteljskega društva se vrši 7 aprila. Želeti bi bilo, da bi se sestavil pri našem društvu primeren pevski zbor; moči je dovolj, samo dobre volje je treba. Sploh si je pa nemogoče misliti učit. zborovanja brez lepega petja.

— **Šoštanj.** „Šaleška čitalnica“ je v zadnji odborovi seji svojim vrlim gledališkim diletantom izrekla iskreno zahvalo za njihovo neumorno požrtvovalnost, katero so pokazali v letošnji predpustni sezoni. Ob tej priliki bodi mi dovoljeno popolnoma nepristransko in brez vsakega hvalisanja, katero se diletantom po deželi navadno pogostokrat, večkrat tudi dobri svari v škodo daje, omeniti, da so naši diletanti, izmed katerih je vsak več ali manj preobložen s svojimi stanovskimi opravili, to zahvalo zaslužili v polni meri! Uprizorili so v tako kratki dobi, kakor je bil letošnji predpust, nič manj kot pet gledaliških iger in sicer razun „Doktorja Hribarja“, ki je bil premalo naštudiran, s tako izbornim uspehom, da niso dale te predstave nikomur niti najmanjšega povoda za kako grajo — bodisi glede prednašanja, nastopa ali kretanja. — Najbolje ugajale so našemu tudi že precej razvajanemu občinstvu igre „Bratranec“, „Svoji

V onem času se je klatila pri nas tolpa Huzulov okrog in nekateri izmed njih so imeli svoje lju bice tukaj. — — Veselo življenje so živeli. Marsikatera je čakala in čakala na svojega ljubimca in je mislila: že sedi v kaki ječi ali pa so ga v prepiru ubili — — in hipoma je bil pri njej, z dvema, tremi tovariši. Bogata darila je prinesel seboj — saj mu jih je bilo lahko dobiti — — in pri nji je pil in se ponašal ž njo pred svojimi tovariši. In to ji je ugajalo. Tako sem prosila tudi jaz neko tovarišico, ki je imela ondi ljubimca, naj mi pokaže Huzule. Kako ji je bilo že ime? — — Pozabila sem že. — — Začela sem sedaj vse pozabljati. Sedem desetletij je minolo, vse se pozabi. Seznanila me je z nekim tovarišem svojega ljubimca. Zal dečko je bil. — Rdečelas, popolnoma, brki in kodri. Glavo je imel kakor ognjeno. Včasih je bil zelo žalosten, tako prijazen, a včasih je razgrajal kot divja zver. Nekoč me je udaril v lice. — Tedaj sem mu kot ris planila na prsi in ga ugriznila v lice. Od tedaj je imel jamico na obrazu in dobro se mu je zdelo, če sem jo poljubila. — —

„Kaj pa je bilo z onim ribičem?“ sem vprašal radovedno. (Dalje prih.)

k svojim“ in „Napoleonov samovar“. — Videl sem te igre predstavljati že na večjih odrih, a odkrito in brez poklonov smem trditi, da so se iste na našem odru, zlasti v nekaterih prizorih boljše uprizorile. Zlasti v igri „Napoleonov samovar“, ki je ena izmed najbolj težavnih iger za diletante, kateri morajo imeti že precej rutine, pokazali so diletanti „Šaleške čitalnice“ v kljub temu, da so imeli za to igro samo tri vaje, kaj premorejo! Prav dobro naštudirano predstavljala se je dr. Vošnjakova enodejanka „Svoji k svojim“, ki se je prvokrat uprizorila v rojstnem kraju dičnega pisatelja — Ta igra napravila je na občinstvo tako mogočen vtis in provzročila tako velikansko navdušenost, kakoršne še nismo doživeli pri nobeni predstavi. Da je ta igra tudi v narodnem pomenu dosegla svoj namen, o tem ni niti dvoma. Pa še večji uspeh bi ista dosegla, ako bi se večkrat uprizorila pod milim nebom, kjer bi imelo tudi preprosto občinstvo priliko jo videti, iz nje se marsikaj naučiti in spoznati oravi namen geslu „Svoji k svojim“! Z.

— **V Šoštanju!** Dne 5. t. m., to je v soboto zvečer ob 8. uri se vrši v Šoštanju „Hotel Avstrija“ ustanovni shod šaleške podružnice „Slovenskega planinskega društva“. Zberejo se ta večer vsi zavedni narodnjaki Šaleške doline in njene okolice. Iz Ljubljane prihitijo zastopniki osrednjega odbora „S. P. D.“, iz Gornjega grada odborniki Savinske podružnice, tudi Podravska podružnica bode najbrž zastopana. Da ne bodo izostali Celjani, ki radi prihajajo med Šoštanjčane, je samo obsebi umevno. Saj imajo pa prav ugodno zvezo, se peljati z večernim vlakom tja, drugi dan, v nedeljo, pa nazaj. Novo podružnico čaka mnogo dela v blagor naše prelepe domovine. Po resnem razmotrivanju, kako in kaj je ukreniti v prid „Šaleške podružnice“, tudi zabave ne bode manjkalo — to so nam porok vrli in zavedni Šoštanjčani. Po zimi turisti ne morejo lahko v hribe, zato pa se zbirajmo v prijateljskih sestankih, budeč si spomine na dovršene ture ter delujoč naklepe za poznejše daljše dneve. Na veselo svidenje v Šoštanju!

— **V Gornjem gradu** smo izročili materi zemlji dne 27. m. m. truplo preblegega tržana g. Ferdinanda Mächtiga. Pokojnika je spremljevala na zadnji poti nenavadno velika množica občinstva. Vsa gornja Savinska dolina bila je zastopana. Tukajšnji uradniki, učiteljstvo, tržani itd. so bili skoro polnoštevilo pri pogrebu. Razun domače požarne brambe prišlo je iz Ljubnega in Sv. Frančiška obilo brambovcev skazat rajniku zadnjo čast. Vence so položili na krsto občina Gornjigrad svojemu prvemu obč. svetovalcu, posojilnica gornjegrajska — odborniku, rokodelska zadruga — načelniku in požarna bramba — članu. Pevci so zapeli pre-rano umrlemu dve žalostinki: eno pred hišo žalosti, drugo pri odprtem grobu. Bodi vrlemu, neustrašenemu narodnjaku zemljica lahka!

— **„Štajerčeve“ laži.** V zadnjem listu smo omenili, da se je spravil „Štajero“ nad ptujski okrajni zastop, ker se nahaja isti v slovenskih rokah, dočim je povzdigoval mariborski okrajni zastop, ki se nahaja seveda v nemških rokah, v deveta nebesa. Najlepše pa je to, da „Štajero“ priporoča volilcem ptujskega okrajnega zastopa pri bodočih volitvah v izgled okraje Slovenska Bistrica, Brežice in Rogatec. V teh okrajih zmagali so namreč pri zadnjih volitvah Nemci in nemškutarji. „Štajero“ hoče torej s temi besedami reči, da naj Slovenci ptujskega okraja volijo pri prihodnjih volitvah po vzgledu gori navedenih okrajev, same nemškutarje! Tako piše torej nemškutarski „Štajero“ in vendar se še pri nas nahajajo ljudje, ki mislijo, da je „Štajero“ prijatelj slovenskega kmeta. Da res prijatelj šnopsarjev in nemškutarjev!

— **„Štajero“ — umen kmetovalec.** Mi smo že mnogokrat omenili, da se „Štajero“ razume na kmetijstvo, kakor zajec na boben. Nismo se torej mogli dovolj nasmejati, ko je „Štajero“ zadnjič pisal, kako se „grinta“ ali „predenica“ na deteljščih odpravi. Najbolje je, pravi „Štajero“, ako si preskrbimo za sejanje le taka semena, katera so „grinta“ prosta. To se reče z drugimi besedami: ne sej ovsu, kjer hočeš imeti pšenico! Zares jako duhovito!

— Iz Žetal. Po dolgem času dana mi je prilika, zopet nekaj novega poročati. Gre se pa za nekaj prav važnega in sicer za nič manj, kakor za zgradbo nove vozne ceste, katera bi vezala narodno probujeno Črno goro pri Ptujju z našimi zaspanimi Žetalami. Preteklo nedeljo sta bila gospoda Hufnagl s Črne gore in Pesek, nadučitelj iz Naraplje, kot odposlanca Črne gore in nje sosednih občin tukaj v Žetalah, da se z merodajnimi krogi o tej stvari malo pomenita in se informirata, kaj naše ljudstvo o tem projektu misli. Upam, da sta se gospoda prepričala, da je najiskrenejša želja večine tukajšnjega prebivalstva, da se ta projekt prej ko mogoče uresniči, kar bi bilo ne le za občine Nadole, Kočice in Ceremoziše neprecenljive važnosti, temveč bilo bi tudi Žetalam in nič manj občini Dobrini v precejšnjo korist. Sedaj nas vežejo z zgoraj imenovanimi občinami take ceste, da se Bogu smili; če hoče n. pr. Nadolčan le en meter drv v Žetale zapeljati, mora imeti dva para dobrih volov vpreženih, pa še se zgodi, da voz in voli v blatu obtiče. — Videl sem, da si je peljal kmet mecl koruze (vaga 40 kg) a kričati je moral svoj „ajs, ajs“, da se je po celi okolici razlegalo in le z velikim trudom so voli voz skobacali iz blata. Neumno je torej, da se še ljudje najdejo, kateri javno protestujejo, da bi se toli potrebna cesta zgradila. Posebno neki širokoustnež, kateri ima svoje bogastvo edino le kmetskim žuljem zahvaliti, iz sebičnih vzrokov na vse kriplje deluje, da bi se projektirana zveza preprečila, a sprijazniti se bo moral prej ali slej z istino, da se Žetale in nje okolica svetu odpira, in da si za svoje pridelke išče boljših odjemalcev. Gg. predstojnike vseh tukajšnjih občin pa opozarjam, da se ne pustite od nikogar premotiti in da stojite vsi kot en mož, da se z zgradbo ceste ena navažnejših želj tukajšnjega prebivalstva kmalu vresniči.

— Shod vinogradnikov v Mariboru. Te dni smo čuli razne glasove in nasprotujoča si mnenja o tem shodu, ki se ima vršiti 6. in 7. t. m. — Ker go pa v pripravljalnem odboru tudi Slovenci, pričakujemo od njih, da si zagotovijo še o pravem času — mero pravice! Javno se ti gg. odborniki do danes, ko to pišemo, niso izjavili v nikakem zmislu, kar moramo pomilovati. Na njih je torej, da rešijo svojo in našo čast, ker le njim kot odbornikom je mogoče doseči, da obljube mariborskih Nemcev postanejo — resnica. Seveda na naše složno postopanje gledé „vinske klavzule“ mora se vlada ozirati, in pri takem gospodarskem delu naj se ne pojavlja nacionalna nestrpnost. Slovenski odborniki pozor, ker od vas bomo zahtevali — račun!

— Shod vinorejcev v Mariboru. Pripravljanja za shod dne 6 in 7. sušca t. l. so že končana. Po celém Štajarskem in še v sosednih deželah naznanja na tisoče lepakov ta za vse vinorejce velevažni shod. Odsek za pokušanje in odlikovanje vin je že sestavljen in je okolu 300 vrst vina k tekmovanju prijavljenih. Vsak štajarski vinorejec lahko pošlje svoja vina k temu tekmovanju, in vsi tisti, kateri to storiti žele, pa niso prijavljalne pole dobili, naj se obrnejo na gosp. Lenarta v Mariboru, kateri jim bo dal radovoljno potrebna pojasnila. Kakor se iz mnogobrojnih došlih dopisov kaže, je zanimanje za shod veliko. Še enkrat kličemo vsem štajarskim vinorejcem. Pridite k shodu polnoštevilno, da si branimo naše pravice. Potovalna učitelja gg. Bellé in Goričan bodeta slovensko stavljena vprašanja slovenski odgovarjala in pojasnila v slovenskem jeziku dajala. Pripravljalni odbor.

— „Slovensko društvo“ v Mariboru ima svoj občni zbor dne 10. t. m. v mariborskem „Narodnem domu“. Ob isti priliki bo govoril tudi gosp. poslanec Robič o „vinski klavzuli“, v sled česar je želeti, da se tega shoda udeleži čim največ poslušalcev.

— Uspehi „Štajerčevih“ inseratov. V trgovino Deu & Dubsky v Mariboru zahajali so do sedaj mnogi Slovenci. Pred kratkim pa je ta tvrdka dala svoje inserate tiskati v „Štajerca“ in glejte čudo! Naenkrat so izostali v tej trgovini skoraj vsi Slovenci. Morajo pač to „giftno krot“ dobro poznati!

— Porotno zasedanje v Mariboru se začne 7. marca in pridejo sledeči obtoženci pred porot-

nike: Dne 7. marca Anton Glavič zaradi uboja predsednik dvorni svetnik dr. Robert Greistorfer; dne 8. marca Anton Duhart zaradi uboja, predsednik višji sodni svetnik dr. Voušek; dne 9. marca Štefan Dukarič, zaradi rop, predsednik deželni sodni svetnik dr. Pevec; dne 10. marca Martin Ročnik zaradi javnega nasilstva in umora, predsednik deželni sodni svetnik Morocutti.

— Zvita goljufca. V gostilno Rechberger v Studenicah pri Mariboru je prišla minoli petek elegantno oblečena dama. Rekla je gostilničarki, da je vdova visokega častnika na Dunaju in da išče za otroka nekega poročnika, ki služi zdaj v Mariboru, žensko, ki bi ga vzela na hrano. Otrok je star 4 leta in dobi ženska za to na leto 200 glđ. Gostilničarka je takoj poslala po neko ženo, katera je prišla ter izjavila, da vzame fanta na hrano za obljubljeni svoto. Gospa je bila zadovoljna ter ji je obljubila, da ji takoj izplača 200 glđ., ko bo govorila z očetom-poročnikom. Rekla je, da gre z ženo pogledat, kako ima stanovanje. Prišedši tja, je rekla dama ženci, če nima nekoliko malega denarja, ker ima samo velik denar. Zvečer dobi 200 glđ. in svoj denar nazaj. Ženica ji je res dala en bankovec za 10 kron in 5 kron. Na to ste šle obe nazaj v gostilno. Tam je še gospa naročila za obe jed in pijačo. Prosila je še gostilničarko, naj ji da nekaj mesa in klobas, da bo dala gospej, pri kateri stanuje poročnik. Slednjič je še naročila dobro večerjo za se, za poročnika in za ženico, ki bo vzela otroka, rekoč: „Naj ima tudi ona enkrat kaj dobrega. Zvečer bom vse plačala. Večerja naj bo ob 8. gotova.“ Nato je odšla in je ni bilo več.

Slovenska turistika.

Občni zbor „Savinske podružnice Slovenskega planinskega društva“ se je vršil na Svečnico, t. j. 2. svečana t. l. v Gornjemgradu v sobi okrajnega zastopa.

Načelnik g. Fran Kocbek je pozdravil vse navzoče člane in goste, zlasti pa g. Urbasa, člana podravske podružnice. Navzočemu županu gornjegrajskemu in načelniku okrajnega zastopa, g. Franu Šarbu, je nazdravil še posebej ter mu izrekel najsrčnejšo zahvalo za njegovo pospeševanje turističnih teženj. Izrekel je tudi najsrčnejšo zahvalo Celjanom za podarjeno mu zlato uro ob priliki slavnosti podružnične desetletnice in sodbornikom za okusno izdelano diplomo. Nadalje je omenil načelnik, da se bližamo boljšim časom, kajti zboljšana cesta iz Ljubnega v Luče, ki se bode letos gradila, gotovo izdatno povzdigne promet v naše prelepe kraje. Želeti je le, da se cestna proga podaljša iz Solčave do Logarske doline. Potem začne tudi zadruga „Rinka“ staviti svoj hotel, kar bo neprecenljive važnosti. Ko se izboljšajo sedaj slabe cestne razmere, bodo začeli k nam prihajati premožnejši turisti. Znano je, da tisti izletniki, ki se vozijo in ki zahtevajo večjih udobnosti, tudi več trošijo nego oni, ki peš hodijo in nosijo nahrbtnik. Za prebivalce naših krajev pa je največje koristi, če pride vedno več denarja med nje.

V imenu „Podravske podružnice“ je načelniku odzdravil g. Urbas, povdarjajoč, da se mora kakor „Savinska“ tako in še bolj „Podravska podružnica“ braniti proti tujemu narodu, ki hoče naše prelepe spodnještajarske slovenske kraje podjarmiti in raznaroditi njih prebivalce. Toda zeleno Pohorje in nebotične sive Savinske planine ne smejo in ne bodejo nikdar prišle iz rok Slovencev. V tem zmislu bodete tudi obe spodnještajarski podružnici delovali.

Nato je poročal tajnik g. Šijanec Ignacij o delovanju v prošlem letu. Iz obširnega poročila naj povzamemo nekaj važnejših podatkov. Delala se je po slovenskih in tujejezičnih listih reklama za poset naših krasnih planin in dolin, popravljale so se poti in napisne table, prenovilo se je precej starih markacij, naredilo nekaj novih, v kočah se je uredil in popolnil inventar itd. Praznovali smo na slovesen način desetletnico podružnice v Logarski dolini, o katerem slavju so slovenski, češki in tudi nemški listi obširno poročali. Moralni uspeh te prireditve je nepričakovano velik, če tudi smo gmotno na izgubi,

Članov je bilo leta 1903 — 130 in sicer 25 ustanovnikov in 105 pravih članov. Umrli so: Janez Zupanc in dr. Hinko Šuklje v Celju, Ivan Vivod v Doliču in Ivan Tribuč v Mozirju.

Podpore se je dobilo: od železniškega ministrstva 200 K; od okrajnega zastopa gornjegrajskega 100; od posojilnic: celjska 200 K, žalska 50 K, ptujjska in šmarska po 30 K, gornjegrajska 25 K, vranska in konjiška po 10 K.

Knjižnica šteje 334 knjig in spisov (samo turistične snovi), 244 planinskih fotografij, 1 album slik, 27 panoram, 145 zemljevidov itd.

Podružnica si je osnovala svoj folkloristični muzej. Za novo kočjo se je kupil svet, a zadeva še ni končno urejena. Koča na Boču pri Poličanah se je oddala „Podravske podružnici“. Glede Lučke kočje se je sklenila z grajščino najemna pogodba, namreč za svet, kjer stoji. Posestniki v Lučah in Solčavi so dali „Savinski podružnici“ pravico, da sme po njih posestvih edino le ona narejati pota in markirati. Pri gornjegrajski koči se je naredil nov pot na griček „Lege“, od koder je krasen razgled. Zraven te kočje je stala primitivna kočica iz brun, ki se je razdrila in so se hlodi razžagali in razcepili v drva, tako, da je kuriva za več let dovolj.

Kocbekovo kočjo je tudi letos oskrboval v občo zadovoljnost Jurij Planinšek iz Luč. Opazoval je tudi vreme in temperaturo. Meteorološko opazovališče v tej višini — 1750 m je velike važnosti.

Na novo so se markirali poti: Roban-Strelavec, Plesnik-Strelavec, Vransko-dolina Merinca do Pikla pod Ščavnicami. Prenovljene so markacije: Gornjigrad-Sv. Florijan-Gornjegrajska kočja-Ščavnice-Pikl; Gornjigrad-Borovnica-Gornjegrajska kočja; Gornjigrad-Stručnik-Grajščinski stan; Bočna-Gornjegrajska kočja; Bočna-Beclovnik-Ščavnice; Bočna-Lipa-Vransko; Gornjigrad-Armičev vrh-Lučje; Gornjegrajska kočja-Globače; Luče-Arta-Raduha; Huda Raven-Loka-Raduha. Za poskušnjo so se v gornjegrajski koči pobarvali miza, klopi itd., tja so se namazala s karbolinejem.

Tudi znanstveno se je delovalo. Načelnik je preiskoval razne jame in votline, nabiral alpsko floro itd., tajnik pa razne narodopisne stvari in zapisoval šege, navade, običaje itd.

V spomin desetletnice izda „Savinska podružnica“ v zvezi s kamniško obširno spomenico. Tudi „Vodnik v Savinskih planinah“ izide kmalu v drugi popolnoma predelani in pomnoženi izdaji.

Blagajnikovo poročilo je izkazalo 1934 K 56 v dohodkov in 1916 K 54 v stroškov, torej prebitka 18 K 2 v ter čistega premoženja 11228 K. Računi so se odobrili in ravnotako tudi proračun za l. 1904. Pri razpravi o proračunu se je razgovarjalo o novi strehi za Hausenbichlerjevo kočjo ter se je sklenilo za Kocbekovo in Gornjegrajsko kočjo naročiti žičnata ležišča.

Predlogi in nasveti. Soglasno se je sklenilo, izdati posebno spomenico za desetletnico, ker so spisi že pripravljani in ker se take vrste spisi težko kje drugje priobčijo. Spomenica se izda ob priliki otvoritve kamniške kočje. Odbor ima skrbeti, da se vsa zadeva uredi.

Z ozirom na to, da je letos 10 let, kar se je postavila prva podružnična in sploh prva slovenska planinska kočja na Štajarskem, namreč Kocbekova kočja pod Ojstrico, se priredi o Sv. Petru in Pavlu izlet v njo in se naprosi kak duhovnik, da bode maševal isti dan v kapelici.

Soglasno se tudi sklene, delovati nato, da se v kratkem ustanovi „Šaleška podružnica“, ker je naša preoddaljena, da bi mogla v Šaleški dolini in okolici iste uspešno delovati.

Končno je občni zbor izrekel na predlog g. Šarba soglasno zahvalo načelniku in vsem odbornikom za njih trud in delo, ki je zlasti letos ob praznovanju desetletnice bilo obilno.

Načelnik g. Kocbek zaključil občni zbor z upanjem, da bode tudi v bodoče složno delovali v blagor lepe naše domovine in v njen procvit. — Brzobjavno je shod pozdravil g. Miha Verovšek iz Ljubljane.

Društveno gibanje.

— Prestovoljna požarna bramba v Dragotincih ima v nedeljo, dne 13. sušca t. l. občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. Društvo je doživelo sedaj prvo obletnico, vendar se lahko s prijetno nadejo ozira v bodočnost, akoravno so ga nemčurji tako vneto podpirali?! Odbor.

— Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu priredi v soboto, dne 5. marca 1904 v društvenih prostorih svoje VI. redno občno zborovanje s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Čitanje zapisnika brat. dr. „Slovenije“. 3. Poročilo odborovo. 4. Nadomestne volitve. 5. Slučajnosti.

— Društvo „Vesna“ na Dunaju priredi svoj I. redni občni zbor 5. marca t. l. v restavraciji Richter, Dunaj III. Rennweg! Dnevni red! 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Odborovo poročilo. 3. Poročilo preglednikov. 4. Poročilo odsekov. 5. Volitve. 6. Slučajnosti. Slovanski gostje dobro došli!

— Društvo „Zvezda“ na Dunaju vabi k zabavnemu večeru, ki bo v nedeljo 6. sušca 1904 na Dunaju v dvorani „Zum Regensburger Hof“, Dunaj, I. Sonnenfelsgasse 2. Začetek ob 6. uri zvečer. Spored: 1. „O Vegi“, predava gosp. Vidolin Kavčič, c. in kr. stotnik. 2. Dr. Gustav Ipavic: „Pozdrav“, poje društveni mešani zbor. 3. Jos. Kocijančič: „Oblačku“, moški zbor. 4. Anton Nedved: „Ljubezen in pomlad“, moški zbor s tenor-solom. 5. Ljudevit Pahor: „Domovini“, društveni mešan zbor. 6. Jakob Aljaž: „Občutki“, moški zbor z bariton-solom. 7. Gjuro Eisenhuth: „Mazurka“, moški zbor. Pevovodja: gosp. Vinko Krušič. Med posameznimi točkami igrata na glasovirju gg. Ivan Tomažević in Fr. Frás. — Prihodnja zabavna večera bodeta dne 10. aprila in 1. majnika 1804 v naznanjeni dvorani. — Društveni izleti bodo ob nedeljah: 5. junija, 3. julija in 7. avgusta 1904. Slovanski gostje dobro došli!

Dopisi.

Sv. Marko niže Ptuja. Zeleni Štajar je spomladi pravcati paradiz, zlasti če je sadno leto. Vsako drevo in osamljeni grmički se kar bleste v pestrih, raznobarnih, rožnocvetnih oblekah. Oko človeško se veselja in radosti solzi, ko zre na morje bujnega cvetja v prirodi. Veselje in up ogrevata srčni čut človeku, ki se sprehaja pod prozornim plaščem cvetnih zvezdic. Resnično, nad vse veseli so kraji, kjer je domovina lepega zdravega sadja. Vinogradov in sadonosnikov bogati Južni Štajar je domovina sadja. Treba je, da še bolj napreduje vino- in sadjereja, ker njuni pridelki bogate prebivalstvo in mogočijo kraje. Z vso marljivostjo in skrbjo je treba posestnikom gojiti vinorejo in sadjerejo. Še so kraji v zelenem Štajarju, ki bi se dali premeniti v bogate vinograde in sadonosnike. Nesreča, uime in škodljivi mrčesi so že marsikateremu vinogradniku in sadjerejcu prekrižali račune in uničili plodonosne vrte in polja. Škodljivcev in sovražnikov ljudem in prirodi na svetu ne manjka. Čim dalje živiš, tem več jih poznaš. Zato bodi oprezen, in čuvaj svoje vinograde in sadonosnike pred sovražniki.

Kakor je krvoločni sovražnik v nepregledni armadi — trtna uš — uničil na milijarde vredne vinograde ter posadil na tisoče bogatih vinogradnikov v solzno bedo, tako naskakujejo že razni smrtonosci na bogate sadonosnike. Prej ko slej nam je dolžnost braniti sadno drevje pred nebrojnimi četicami smrtonosnih sovražnikov, ki pripravljajo kmetovalcem silnih preglavic in neareč.

Naši kraji na levem bregu Drave niže Ptuja sila trpijo po škodljivcih sadnega drevja. Prej še tako lepi sadonosniki izgubljajo drevo za drevsom in mladi, na novo oskrbljeni zasadi pritičujejo že radi peščene zemlje, a še bolj ginejo po sadnih škodljivcih. Kmet vzdihuje in tarna, a težko priti v okom predrznemu sovražniku, ki se dnevice pomnočuje na milijone.

Hiranje in uničevanje sadnega drevja opazuje že celo vrsto let znani in razumni sadjerejec, mnogozaslužni nadučitelj pri Sv. Marku niže Ptuja, M. Vauhnik. Letošnjo zimo je pre-

iskoval naše s škodljivci napolnjene sadonosnike in našel, da najbolj uničujeta sadno drevje po našem polju dolgorili „jabolčni cvetoder“ (*Anthonomus pomorum*) in „jabolčni tončič“ (*Carpocapsa pomonella*). Najhujši sovražnik in v največjem številu na naših sadnih vrtovih, trdi g. nadučitelj, je pa „krvava ušica“ (*Schizoneura lanigera*), katera je že na vsakem drugem drevesu.

Z vso ljubeznivostjo je jel gosp. nadučitelj opominjati posebno posestnike sadonosnikov, naj uničujejo mrčese in škodljivce sadnega drevja. V nedeljo, dne 21. t. m. je sklical popoldne po večernicah nad 200 kmetov v šolsko dvorano k pouku. Gosp. kaplan Alojzij Kramaršič je pozdravil s prijaznimi besedami zbrane može in jim razložil veliko važnost sadjereje. Po njegovem govoru je pa velezaslužni g. nadučitelj Mihael Vauhnik temeljito in prav zanimivo učil pazljive poslušalce o sadjereji. Povdarjal je predvsem, da posestniki skrbno prično in dovršijo svoja dela v mesecih svečanu in sušcu v sadonosnikih. Opozarjal je može na trebljenje in snaženje drevja, na obrezovanje mladega drevja, na uničevanje goseničnih gnezd, na ostruganje stare drevesne skorje, na pokončevanje krvave uši, na sežiganje ukrivljenih pogankov zaradi listnih ušic in jim svetoval, katerih pripomočkov se jim je posluževati pri delu. Učil jih je kopanja jam za pomladansko sajenje, rezanja in shranjevanja cepičev, gnojenje sadnega drevja ter jim nazorno razložil predavanje.

Ljudstvo je oba govornika z velikim zanimanjem poslušalo in se jima zahvaljevalo za pouk.

Te dni je našel nedeljski pouk že hvaležno delo. Po sadonosnikih se je marljivo delalo. Upati je zaželjenega napredka in še mnogo enakih poučljivih shodov.

Srčna hvala!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Za vsako najmanjšo reč, za vsako opombo ali grajo, ki se tiče mladeniške ali deklinške „Zveze“, ki je v kakem drugem časniku in ne v „Slov. Gosp.“ ali „Naš. Domu“, so že izgovori in odgovori. Ko bi le na drugem polju bili tako marljivi v dopisovanju, kakor pri tem, da se okroca drug časnik ali njega dopisnik (in menim časnike, ki se v resnici potezajo za narodne svetnje) ter se hoče postaviti na laž, če spregovori o nerednosti tu ali tam. Nisem mislil odgovoriti na dopis v „Slov. Gosp.“ oziroma „Naš. Domu“ z dne 25. svečana t. l., vendar resnici na ljubo ne smem molčati. Ker je g. dopisnik v „Slov. Gosp.“ odgovoril mirno in brez strasti, mu odgovarjam istotako, prijateljsko, bratsko. Čemu bi se bratje pretepali med seboj — Ko so namreč letos navadno imela dekleta svoj shod, je bila prostorna čitalnica natlačena vrlih Slovenk. In na Svečnico je bilo upati še več, ker je bil občni zbor. Vendar, kdo bi si mislil?! Niti polovica jih ni bila! Šle so raje domov. Bile bi pa tudi nespametne in starši neumni, če bi dovoljevali svojim hčeram, da bi hodile tratit dragi čas v čitalnico, kjer imajo potem sramoto in morajo poslušati rezke besede, brez izjeme, so krive ali ne krive. — Nesrečna mlada kri, da ne moreš mirno sedeti pri zvokih tamburaške godbe. — In še eno naj spregovorim ob tej priložnosti. Ker g. dopisnik (ali dopisnica) tako rad odgovarja na enake reči in trati čas, mi pa naj odgovori, kaj je temu krivo, da je pri deklinški „Zvezi“ od onega časa, ko je č. g. Bosina, ki je s trudom navdušil in pridobil toliko deklet za „Zvezo“, kaj je krivo, da je po njega odhodu zavlada nekaka nebrižnost in malomarnost, da celo hladnost? Pravilno rešen odgovor razsvetlil bo marsikaj, kar sedaj ni prav. Če pa hočete imeti v cerkvi skrajno doslednost, imejte jo tudi v narodnosti. Narod in vera, vera in narod, oboje je dano od nebes in oboje se mora z enako mero meriti, oboje z enakim trudom in skrbjo negovati. In le tedaj bodo naše „Zveze“, naše mladinsko gibanje rodilo oni sad, katerega nestrpnno pričakuje vsa Slovenija. Le tedaj bi vstal iz teme borni narod k vstajenju, k moči in napredovanju. Da pa drug drugega kritiziramo, da se po slovenskih časopisih z enakim geslom „vse za vero, dom, cesarja“ drug drugega pikamo in se hudujemo, če kak „nepoklican“ list

prinese to ali ono grajo, koja se v listu za „mladinsko gibanje“ (nevem iz katerega vzroka) ne sprejme, na ta način ne dospemo nikamor, ne dosežemo nikoli nič — Pisal sem! Sodi, preudarjaj in sklepaj ti, draga slovenska mladina. Pisal sem, bodo te besede komu po volji ali ne, pisal sem, ker vem, da ni vse prav in da treba gniti trebiti, da se dobro ne pokvari, odkritosrčno, kakor sem mislil jaz, kakor misli velika večina mojih sorojakov in sorojakinj. Izključno pa si prepovem, da bi se ta dopis zlorabljal in zavijal po listih, kakor je navada nekaterih dopisnikov. Tudi v tem bodimo dosledni in — olikani. Vsej vrli slovenski mladini pa srčen bratski pozdrav. Na zdar! Starogorski.

Narodno-gospodarske novice.

Kaj koristi in kaj stane gnojenje travnikov?

(Piše I. Bele.)

(Dalje.)

Če nakosimo na travniku n. pr. 40 q krme, je v tej približno 395 kg kalija, 12 kg fosforne kisline in 46 kg dušca. Toliko naj bi zemlji zopet vrnil. Za dušec, katerega je v pridelku med temi redilnimi snovmi primeroma največ, se nam ni treba brigati. Zakaj ne, vedel bo že tisti, ki je prejšnje čital. Za dušcem je največ kalija, ki je za travnike skoraj najbolj potreben. Posebno čimbolj je zemlja peščena, toliko več treba kalija. Na težkih zemljah, ki imajo od narave mnogo kalija, ne bode treba (vsaj nekaj časa ne) oni kalij, ki je s košnjo odvet, na domeščati, temveč le deloma.

Travniki, ki imajo v zemlji malo kalija, potrebujejo torej več nego trikrat več kalija kakor fosforove kisline. Fosforove kisline je pri pridelku 30 q na oral že 12 kg dovolj. Nekatere zemlje imajo iste precej, tam se je torej tudi še navadno od teh 12 kg prihrani. Kedaj je to umestno, pokaže najbolje poskus. Pri povprečnih razmerah rabimo pajza oral travnika na leto po 12 kg fosforove kisline in pa okolu 40 kg kalija.

Pri zavezi zadrug za Štajarsko stane 1 kg fosforove kisline v Tomaževi moki okolu 30 v, v superfosfatu koščene moke 56 v, 1 kg raztopne fosforove kisline v mineralnem superfosfatu 50 v.

Kalija stane 1 kg v kajnitru, ki ima 124%, kalija okolu 33 vin. v Hasfurtu, v Gradcu 51 vin. v kalijevi soli, ki ima 40% čistega kalija, pa po 30 vin. v Gradcu

Ker so umetna gnojila kupčijska roba s tržno ceno, nam te cene lahko služijo kot merilo za vsako gnojenje, če tudi z drugimi mesto umetnimi gnojili gnojimo.

Najugodnejše dobimo kalij iz 40% kalijeve soli. Na 1 oral travnika trosimo 40 kg kalija ali 100 kg kalijeve soli, ki stane n. pr. 12 kron, 12 kg fosforove kisline v mineralnem superfosfatu 1 kg po 50 vin. 6 kron, skupaj 18 kron.

Če pa je prej primerni poskus pokazal, da se da brez fosforove kisline samo s kalijem isti uspeh doseči, ali pa da je zemlja bolj potrebna fosforove kisline, pa da ji zadostuje manj nego 40 kg kalija na oral, znabiti le polovico za isti gospodarski uspeh, tedaj je trošek za gnojila mnogo nižji. 18 kron stane gnojenje le v povprečnih razmerah, kjer nimajo zemlje niti dosti fosforove kisline, niti dosti kalija. Pa tudi ta celi strošek je v ožgled veliki koristi razmeroma majhen. Na oddaljenih travnikih, stane vožnja komposta ali gnoja mnogo več. V 75 q živalskega gnoja je toliko fosforove kisline, kolikor je n. pr. za 1 oral travnika rabimo ali kolikor je n. pr. v 60—100 kg superfosfata.

Za 40 kg kalija treba bi pa bilo 100 q živalskega gnoja. Navadno je v kompostu rastlinska hrana še bolj stanjšana, treba ga še mnogo več. S takimi gnojili zamorejo se torej le bližnja zemljišča gnojiti, ker na bolj oddaljena stane vožnja mnogo več nego umetna gnojila. Saj mora kmet tudi delo lastne živine računati, ker isto mu tudi ni zastoj. Zamudo časa zamore pa drugod kaj dobro porabiti.

Gnojnice trebalo bi da pride na travnik po 40 kg kalija okolu 70 q, namreč dobre, ne pa čez dve tretjine z deževno pomešane gnojnice. Na travnikih, ki imajo od narave več fosforove kisline, bode gnojnica dobro storila. Kjer pa

fosforova kislina pomanjkuje, tam je treba poleg gnojnice na vsak način še fosfatno gnojilo rabiti. V 75 q gnojnice je jedva 0-70 kg fosforove kisline, na enem oralu rabimo je pa po 12 kg. Preobilo gnojnice pač kaže na travnike polivati, dasiravno ni nje drugim rastlinam tako prijajoči dušec na travniku za kmeta kaj dobro porabljen. Dušec pospešuje rast trav in plevela, fosforova kislina in kalij pa posebno detelj. Pridobivanje zračnega dušca torej ni pri gnojenju z gnojnico tako ugodno kakor gnojenje s kalijevimi in fosfornimi solmi. (Konec prihodnjic.)

Druge slovenske novice

— Banka „Slavija“. Še v nobenem letu dosedanjega 35 letnega delovanja tega zavoda ni izkazal oddelek za življensko zavarovanje tako ugodnih uspehov, kakor v ravnokar minulem letu. — Podano je bilo v tem letu ravnateljstvu 7777 zavarovalnih oglasil na kapital 21 227.100 K. — Sprejetih pa je bilo 6480 oglasil, na zavarovani kapital 17 690 700 K. — V istem letu, izplačano je bilo po umrlih zavarovancih kapitala 1 111.972 K 25 v, kapitala na d. živetje 398.402 K 29 v rent in penzij 38 082 K 83 v skupno tedaj v oddelkih življenskih v enem letu 1 548.457 K 37 v. V dobi obstanka zavoda pa se je v obče v vseh oddelkih izplačalo nad 70 000.000 K. Poleg teh izplačil pa je banka „Slavija“, ker je vzajemni zavod, razdelila svojim članom življenskega oddelka že nad 1,200.000 K dividende. — Dokazom o velikem razvoju oddelka življenskih je pred vsem nenavadno rastoča zavarovalnina, katera je v letu 1903 dosegla uvaževanja vredno višino 3,803.712 K 80 v. Vsi rezervni fondi presegli so koncem preteklega leta znesek 30,000.000 K. Z uspehom teh je jasno, da banka „Slavija“ v nedosegljivi meri izvršuje svojo narodno gospodarsko zadačo.

— Takšni so. Učitelj na ljubljanskem učiteljskem R. Peerz je zanimiv mož. „Slovenec“ poroča o njem, da je imel shod v Trstu, kjer snuje neko nemško učiteljsko društvo. Zanimivo na tem je le, da je Peerz tako hudo bolan da je zaradi te hude bolezni moral iti na dopust v Opatijo. Bolan je tako hudo, da ne more poučevati — agitira pa lahko in prireja shode.

— Vegov životopis L 1886 je tedanji poročnik g. Frid. Kavčič v glasilu avstrijskega voj. znanstvenega društva objavil životopis slavnega našega rojaka, barona Vege. Ta životopis, ki je izšel v posebni izdaji, je tudi v inozemstvu vzbudil zanimanje in pohvalo. Povodom 150 letnice Vegovega rojstva dne 23. sušca 1904 bode g. Kavčič založil novo, pomnoženo in ilustrovano izdajo. Ker pa je Vegovo življenje in delovanje še vedno malo znano, zato opozarjamo že sedaj vse knjižnice, znanstvena društva in častilce slavnih mož na to delo g. Kavčiča. Da se more določiti število izvodov, naj se naročila že sedaj pošiljajo gospodu založniku, stotniku Fridolinu Kavčiču, Dunaj, V., Manzleinsdorferstrasse št. 37. Cena brošure s poštnino 1 K 20 v.

— Vegov arhiv. Gospod dekan Bizjan je ustanovil v Moravčah Vegov arhiv, za katerega so došla že mnoga znanstvena darila. Vsi častitelji Vege, kateri imajo kako Vegovo delo starejše izdaje in je ne potrebujejo, kakor tudi gg. pisatelji, kateri so ali bodo objavili o Vegi kak članek in tudi uredništva domačih listov, ki so in bodo še prinesla o Vegi članke, vesti in beležke, se tem potom prav vljudno prosijo, da bi doposlali Vegovemu arhivu po eden izvod dotičnih knjig, knjižic in časopisov.

— Ovire na gradnji bohinske železnice. Preiskovanje tal za gradnjo bohinske železnice po savski dolini je žalibog pokazalo, da tudi na progi Jesenice-Bohinjska Bistrica vladajo deloma iste razmere, kakor ponekod na Goriškem. Blizu Bohinske Bele bi morala železnica na dveh točkah voziti čez Savo. Za ta dva velika mostova pa se tudi v veliki globočini ni našlo dovolj trdnih tal za temelj. Nadalje je preiskovanje tal izkazalo, da bi se na tem delu proge nahajala proga na polzečem se terenu. V sled tega ostane železnična proga popolnoma na levem bregu, v kateri namen treba izkopati kakih 850 metrov dolg predor.

— Slovanska deputacija iz Primorja pri Körberju. Prof. Spinčić, dr. Gregorin in dr. Gregorič so bili v ponedeljek pri ministrskemu predsedniku dr. pl. Körberju. To se je zgodilo povodom bližnje rešitve vprašanja o laškem vseučilišču ter radi slovensko-hrvatskega šolstva na Primorskem. Ministrski predsednik je rekel, da je dobro poučen o šolskih razmerah na Primorskem ter da reši želje slovenskega prebivalstva v polno zadovoljnost!

— Draginja v Gorici postaja vedno večja, tako da so ljudje v skrbi, kaj bo, ako se bodo živila tako dražila. V nedeljo so zborovali tam kajšnji mesarji ter sklenili povišati ceno mesa za 8 vin. po kilogramu. Peki pa so sklenili podražiti kruh, in sicer pri vseh vrstah pri kilogramu za 4 vin.

— Kadetna šola v Trstu. Vojni minister je povedal v delegaciji, da se kadetna šola premesti iz Trsta kam drugam, in sicer najbrže v kako mesto na Gorenje ali Dolenje-Avstrijskem.

Politični pregled.

— Ogrski državni zbor. Vlada je predložila pooblastilni zakon o ureditvi trgovinskih razmer z Nemčijo in Italijo, dalje zakon o zvišanju plač notarjem. Ministrski predsednik pa je obljubil, da se predložijo v kratkem času še drugi važni načrti, tako investicijska predloga, zakonski načrt o zvišanju plač uslužbencem državnih železnic itd. — Posl. Hollo je kritikoval vlado, ki je prezela suvereniteto ogrske države, ko so bili ogrski ministri poklicani k ministrskemu svetu na Dunaj. Ministrski predsednik grof Tisza je obširno odgovarjal.

— Hrvatska. V uradniških krogih se zopet govori, da se hoče ban grof Pejačević oprostiti Khuenove garde. V prvi vrsti hoče baje predruščiti ves volilni aparat. Tudi se govori, da se bode vladna narodna stranka preosnovala in da dobi pretežje Pliveričevo krilo. Tako se govori, da bi se le kaj tudi zgodilo!

Rusko-japonska vojna.

O bitki dne 1. t. m. poroča angleški list „Daily Mail“: Zjutraj ob 6 uri dne 1. sušca se je posrečilo japonskemu brodogovju, katero se je približalo Port Arturju, izvabiti ruske ladje na morje izven strelne daljave trdnjavskih baterij. Ruske križarke so vdrle za japonskimi torpedovkami in tako zašle v nastavljeno jim past, kjer so jih od dveh strani napadle japonske vojne ladje. Vnel se je ljut boj. Na ruski strani ste bili dve ladji močno, ena pa neznatno poškodovana. Japonci pa so trpeli še večje izgube. Brzojavka javlja, da so Rusi potopili tri japonske ladje: Japonci pa so razen tega še deloma vsled svoje krivde izgubili še nadaljnji dve ladji. Dve japonski ladji ste se namreč hoteli istočasno vsaka od svoje strani zaleteti v neko rusko križarko. To so pa Rusi zaznali in dotična križarka se je jadrno umaknila, česar pa japonski ladji zaradi goste megle niste opazili. Meneč, da je še ruska križarka vedno na prejšnjem mestu, zagnali ste se druga na drugo, da ste bili obe hudo poškodovani in da ste se najbrž potopili. Naglašajo se, da je bil pri napadu ob 6. uri zjutraj tak mrak in tako gosta megla, da ladje niti signalov niso mogle razločevati. „Národní Listy“ so dobili brzojavnim putem preko Petrograda poročilo iz Irkutskaja v Sibiriji, glasom katerega so došle tjakaj vesti iz Port Arturja, da so bili Japonci strašno poraženi.

Petrograd 3. sušca. General Flug javlja, da so ruske patrolje prišle do 12 vrst južno Pjôngjanga. Dne 29. m. m. zjutraj so se približali mestu. Poročnik Lončakov je s tremi kozaki napadel sedem japonskih oficirjev, ki so pa zbežali v mesto, kjer je nastalo veliko razburjenje. Japonski strelci so z zidov in utrdb streljali na rusko patroljo. Ta se je približala mestu na 700 korakov. Videla je, da je okrog mesta mnogo novih utrdb. — Vojaštva je v mestu kakih 1000 mož.

London 3. sušca. Reuterjev biro javlja, da so Rusi zasedli Andžu in Jengtšijang. Guverner je zbežal. Rusi so se polastili uradnih papirjev. V Andžu je 40 Rusov, v Autungu 2000. Rusi se koncentrirajo pri Liaojangu. Japonci so mnenja, da še ni pričakovati večje bitke in da je sploh ne bo na jugu reke Jalu.

Petrograd 3. sušca „Sev. Agent.“ naznanja, da so v Čifu dobili 7 trupel japonskih pomorščakov, v Vejhajveju pa 50. Sodi se, da so se po napadu 25. m. m. nekatere poškodovane japonske ladje potopile vsled viharja na morju.

Pariz 3. sušca. V Port Arturju so zaprli 20 Kitajcev, ki so japonskim ladjam dajali znamenja.

Petrograd 3. sušca, General Flug javlja, da se ruske patrolje prišle do blizu Jenkjanga in Gensana. V Jenkjangu je 6000 Japoncev. Pri Port Arturju in v Mandžuriji je vse mirno. Zapadel je sneg. Mraza je 10°.

London 3. sušca. Iz Vladivostoka se poroča, da so Japonci pri Šandjinu izkrcali 2000 mož, ki marširajo na Macerhaue.

Berolin 3. sušca. „Loc. Anz.“ javlja, da so Japonci v ruskem zalivu tik Vladivostoka izkrcali večji oddelek vojaštva.

Književnost in umetnost.

— Slovan, mesečnik za književnost umetnost in prosveto. Zvezek 4. Vsebina: Zofka Jelovškova: V Sarajevem. Zofka Jelovškova. Nada. Prof. dr. Jos Tomišek: Smeri našega pravopisa in pravorečja. Josip Stritar: Vodnik iz elizija šišenski čitalnici. Borovin: Zimski večer. Oličev Igo: Roman umetniškega samonka Dr. J. C. Oblak: Zlatorog. Utva: Vrba ob Krki. Narjan Pretko: Zvečer. Ivan Cankar: Novela doktorja Grudna. Listek. Književnost. Gledališče in glasba. Umetnost. Tehnika. Raznoterosti. Naše slike: Fran Berneker: „Ljubljani se mora pomagati!“ (Umet. priloga.) — Srečko Magolič: Noč na morju. (Umet. priloga.) — Zgmund Adjukievicz: Vaško dvorišče. (Študija). — W. Leo Arndt: Šerbecija. — Ew. Arndt Čepin: Iz bosenskega hana. — Max Liebenwein: V mesto. — V. Bartonek: Pred lepaki. — Ivana Kobilčeva: Parižanka (Studija). — R. Frangeš: Konj. — Bogumil Vošnjak. (Portret.) — Josip Mandić. (Portret.) — „Legijonarji“: „Boštjan Jez“. — Vegova rojstna hiša. — Vegov grb.

— „Ljubljanski zvon“, marec 1904. Vsebina: 1. Dr. Fr. Derganc: Hrast pesem. 2. Utva: Jezero, pesem. 3. Zofka Jelovšek: Odmev, črtica. 4. Kristina: Pesem. 5. Ivan Cankar: Na pragu, povest (dalje prihodnjic). 6. A. Funtek: Plesni spominki, pesem. 7. Pavel Grošelj: Iz zapiskov prirodoslovca. 8. Vida: Po noči žalost gre z menoj... pesem. 9. Borisov: Noč... pesem. 10. Makso Mak: Izgubljeni sin, povest (dalje prihodnjic). 11. B. Baebler: Zdaj venem... pesem. 12. Ivan Šubic: Cesarjev spomenik v Ljubljani. 13. E. Kristan: Morje, povest (dalje prihodnjic). 14. Vida: Spomin, pesem. 14. Ivan Cankar: Oton Zupančič: Čez plan. 16. Dr. Fran Ilešič: Djaški „slovenski klub“ na mariborski gimnaziji l. 1846 in njegova „Vijolica“. — 17. Književne novosti. 18. Glasba. 19. Gledališče. 20. Med revijami. 21. Splošni pregled.

— „Dom in svet“, št. 3. 1904. Vsebina: Bogdan Vened: V smrti senci. Baltiška povest (dalje). Ant. Medved: Job. Svetopisemska zgodba 9., 10., 11., 12. L. Lenart: Ivan Petrovič Kotljarevskij. I. Istina: „Čez plan“. O. Ves. Kovač: V kitajski malikovalnici. Narodopisna črtica (konec). Silvin Sardenko: Jaz pojdem... Fr. S. Finžgar: Iz modernega sveta. Roman (dalje). Roman Romanov: Moč. Novela (konec). Cvetko Slavin: Zvezde so se križale... Mira Wagnerjeva: Na vasi fantje pojejo... Fran Kolenc: Vulkanizem. Mira Wagnerjeva: Padajo snežinke... Književnost. To in ono. A. Breznik: Slovanski navržki. Šah (na ovitku) — Slike. Priloga: Žalostna Mati božja. Rafael Donner. — V Kovačnici. A. Eckard. — Ivan Kotljarevskij. — Spomenik Kotljarevskega v Poltavi. — Prizor iz začetka „Eneide“. — Prizor iz „Matalke Poltavke“. — Prizor iz „Moskala-Čarivnika“. — Kitajska malikovalnica. — Nastanek Jurijevega ognjenika v Egejskem morju meseca februarja 1866. — Pred nevihto. Peter Žmitek. — Ziljanka. — Baron Jurij Vega. — Mikado otvarja japonski državni zbor. — Čoln ruske ladje izpusti torpedo. — Matsu Hito, japonski cesar. — Harako, hči kneza Išijo Tadata, japonska cesarica. — Iz korejskega mesta. — Korejci. — Korejski cesar Yihōng. — Korejska dvorna plesalka.

Vabilo

k

shodu vinorejcev

v Mariboru pri Götzu.

Dne 6. sušca ob 9. uri zjutraj:
Govor proti vinski klavzuli.Dne 7. sušca ob 9. uri zjutraj:
(100) 1 Različni govori o vinoreji.

Vabilo

na

občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Šmarji
registrirane zadruga z neomejeno zavezo“

ki se boče vršil

v nedeljo, dne 13. sušca 1904, ob 1. uri pop.
v lastni hiši.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Nasveti načelstva in slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti občnega zbora ob 1. uri,
se isti vrši ob pol 2. uri popoldne v zmislu § 40. lin. b.
zadružnih pravil.

(99) 1

Načelstvo.

Naznanilo!

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trgnaznanja, da je otvorila zalogo svojega piva
v Poličanah

pri gosp. ANTONU SAGADIN-u in

(90) 3-3

v Ljutomeru

pri gosp. FRANU SEVER-ju.

Hiša

z vsemi gospodarskimi poslopji, vrtom, travnikom
in hosto v Žalcu št. 15, je pod ugodnimi pogoji

— naprodaj —

Vse natančnejše se izve pri Jakobu
Gajbiču v Dobrišivasi št. 6. (37) 10

Sveže tropine

(treberji)

se dobivajo vsak dan v delniški pivovarni
v Žalcu in Laškem trgu.Ravnokar so izšli zemljevidi
rusko-japonskega bojišča

(86)

v zalogi tiskarne

3-3

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

Cena 20 v za komad, po pošti 26 v —

Dobivajo se v tiskarni ter vseh knjigarnah.

ČREVLJARJI!

DAVORIN PODLESNIK, trgovec v Radečah
pri Zidanem mostu, razpošilja po povzetju, po
vsaki meri in velikosti ter (97) 2-2

po najnovejši fazoni izdelana kopita

izdelek sevniške tovarne, po po sledečih cenah:

Moška kopita iz bukovega lesa (Keilleisten) po 90 v par.
Ženska kopita „ „ „ „ „ 76 v „
Moška kopita iz gabrovega lesa „ „ „ „ „ po K 116 par.
Ženska kopita „ „ „ „ „ „ „ „ „ 96 „

Pošilja tudi po en vzorec na ogled.

Narodna trgovina

Lončarec & Havelka v Ptujju

Kolodvorska ulica št. 15, zraven mestne hranilnice

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke,
vsakovrstne robce, odeje, perilo, obuvalo, dežnike itd.

Vse po najnižjih cenah.

Postrežba vljudna in hitra.

Telegram.

Podpisana vljudno naznanjava, da sva ravnokar dobila veliko zalogo
različnega blaga za spomladni in poletni čas

Veliki izbor svilnatih robcev za velikonočne praznike.

Priporočava se slavnemu občinstvu za mnogoštevilni obisk.

Z odličnimi spoštovanjem

(98) 3-1

LONČAREC & HAVELKA
V PTUJU.

(74) 15-1

Patentirane, same ob sebi delujoče

škropilnice „Syphonia“

za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev

proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nošnje brizgalnice tudi z bakrenim kotlom

za 10 ali 15 litrov tekočine, s pripravo za petrolejno mešanico ali brez nje in
voznje, same ob sebi delujoče brizgalnice proizvajajo kot specialitete

PH. MAYFARTH & Co.

tvornice poljedelskih strojev, specialna tvornica vinskih in sadnih stiskalnic in drugih strojev

DUNA J, II. Taborstrasse št. 71.

Obširni ilustrovani ceniki zastoje.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo
na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in
spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, ur-
jejo izmečke in odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospe-
šujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo
izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lačijo vse bolezni
na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo
vsako mrzlico. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bo-
lezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele
manjkati v nobeni meščanski in kmetški hiši.Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji
grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj
kot ena dvanaštorica se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K
3 ducati (36 „)	11 „
5 ducat. (60 „)	17 „
10 ducat. (120 „)	32 „

Ustanovljena leta 1360.

Mestna lekarna
ZAGREB

Markov trg št. 36.

(1) 20-6

Zdravje je največje bogastvo!

Bilanca

«Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuji, registrovane zadruga z neomejeno zavezo»
za **XX. poslovno leto 1903.**

Aktiva (Imetje)			Pasiva (Dolgovi)		
	K	v		K	v
1	Račun pisarniškega inventarja:		1	Račun deležev:	
	Stanje vrednosti inventarja dne 31. decembra 1903			Stanje glavnih deležev 31. decembra 1903 K 4.000—	
	112	45		Stanje oprav. deležev 31. decembra 1903 80.121,60	
2	„ posojil:		2	„ hranilnih vlog:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred dne 31. decembra 1903	
	1.761.445	89		2.117.898 03	
3	„ naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:		3	„ obresti:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Za l. 1904 predplačane obresti od posojil K 15.355,68	
	324.748	94		Stanje nevzdignjenih obresti glav. deležev 31. dec. 1903 243—	
4	„ vrednostnih papirjev:		4	„ splošnega rezervnega zaklada:	
	Stanje dne 31. decembra 1903			Stanje dne 31. decembra 1903	
	128.300	—		31.665 70	
5	„ obresti:		5	„ posebnega rezervnega zaklada za slučajne izgube:	
	Vrednost kuponov dne 31. decembra 1903 K 2.928,50			Stanje dne 31. decembra 1903	
	Stanje zaostalih obresti od posojil dne 31. dec. 1903 17.861,52			189.107 30	
	20.790	02	6	„ pokojninskega zaklada za uradnike:	
6	„ nerabljenih knjižic:			Stanje dne 31. decembra 1903	
	Stanje dne 31. decembra 1903			20.840 64	
	266	28	7	„ izgube in dobička:	
7	„ splošnega rezervnega zaklada:			Čisti dobiček leta 1903	
	Stanje splošnega rezervnega zaklada naloženega na hranilno knjižico št. 9981 dne 31. decembra 1903			13.124 63	
	31.426	70			
8	„ hiš:				
	I. Hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1903 K 89.478,66				
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 713,20				
	90.191	86			
	II. Hiša vl. št. 52 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1903 K 12.239,93				
	Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1903 123,65				
	12.363	58			
	III. Hiša vl. št. 115 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti polovice hiše dne 31. decembra 1903				
	31.363	20			
	IV. Hiša vl. št. 253 d. o. Ptuj:				
	Stanje vrednosti hiše dne 31. dec. 1903				
	16.000	—			
9	„ blagajne:				
	Gotovina dne 31. decembra 1903				
	55.347	56			
	2.472.356	48		2.472.356	48

V Ptuj, dne 31. decembra 1903.

Ravnateljstvo.

Največja zaloga semen

mnogovrstnih krmskih, zelenjadnih in cvetličnih. Edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina, za katere najboljšo kakovost jamči **Alojzij Korsika**, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 5. Velika zaloga suhih vencev in šopkov. Izdelujejo se tudi sveži venci in šopki, s trakovi in napisi, in vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cvetlice v loncih itd. po najnižjih cenah. — Cenik za leto 1904 je brezplačno na razpolago.

Z odličnim spoštovanjem se priporočam

(84) 3-2

Alojzij Korsika.

Izurjen trgovski pomočnik

(89) 3-2

špecerijske stroke, z večletnimi sprečevali, želi s 1. aprilom službo premeniti. — Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Kupim konja

lahkega, ne pod 8 let starega. — Kupim obenem tudi lahek voz, polkrit, ki je bil že v rabu.

(78) 2-2

Dr. Cervinka
distriktni zdravnik, Braslovče.

L. MAŠEK i DRUG

L. Mašek i drug
Zagreb, Preradovičev trg 8

z jamčevino 20.000 K od vis. kr. hrv., slav. in dalm. vlade z dnem 5. avg. 1901 št. 44.264 oblast. dovoljena

posredovalnica za odpravljanje oseb delavskega in kmetskega stanu v prekmorske kraje. Potuje se samo s hitrimi parniki — 6 do 7 dni. V luki se nič ne doplačuje. Izvrstna postrežba z vinom na parobrodu. Odpravlja se točno vsak ponedeljek. Pismena pojasnila damo brezplačno in takoj. 10-2

L. MAŠEK i DRUG, Zagreb.

Za pomladansko setev je Tomaževa žindra

najcenejše umetno gnojilo za njive, senožeti, vrte in zlasti za deteljišča, tembolj, ker je cena iste znatno znižana.

Zaloga v trgovini z železnino „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

Vsaka vreča je plombirana ter označena s kolikostjo vsebine in varstveno znamko.